

BIGEČE

RNDr. Erika Fryková
**Systematika organizmov
v minulosti a dnes**

Mgr. Eva Sládková
**SAME World — Vzdelávací projekt
pre pedagógov a ich žiakov**

č.19

Ing. Anna Radačovská
Botanikiáda

PaedDr. Eva Lange
**Vyučovanie anglického jazyka na primárnom
stupni prostredníctvom metódy CLIL**

Mgr. Juraj Kredátus, PhD.
**Poľská zahraničná politika a Podkarpatská
Rus v rokoch 1933 – 1939**

Mgr. Marek Krška
**Použitie origami modelu DNA
vo vyučovaní biológie na gymnáziách**

Ing. Darina Kaľavská
**Príbeh a jeho využitie na hodinách
anglického jazyka**

OBSAH

BIOLÓGIA

- Ing. Anna Radačovská
Základná škola s materskou školou, Školská 28, Chminianska Nová Ves 5
Botanikiáda
- Mgr. Eva Sládková
Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj, Pražská 11, Bratislava 6
SAME World – vzdelávací projekt pre pedagógov a ich žiakov
- Mgr. Marek Krška
Základná škola, Mikušovce 16, Mikušovce 8
Použitie origami modelu DNA vo vyučovaní biológie na gymnáziách
- RNDr. Erika Fryková
Metodicko-pedagogické centrum, T. Ševčenka 11, Prešov 16
Systematika organizmov v minulosti a dnes

GEOGRAFIA

- RNDr. Stela Csachová, PhD., Bc. Patrícia Jaššeková
Ústav geografie, Prírodovedecká fakulta UPJŠ, Jesenná 5, Košice 22
Enklávy a exklávy na politickej mape sveta
- Mgr. Marián Kulla, PhD.
Ústav geografie, Prírodovedecká fakulta UPJŠ, Jesenná 5, Košice 29
Tradičné odvetvia ľahkého priemyslu (textilný, odevný, kožiarsky a obuvnícky priemysel) na Slovensku – vývoj a súčasný stav

DEJEPIS—UKRAJINSKÝ JAZYK

- Mgr. Juraj Kredátus, PhD.
Metodicko-pedagogické centrum, T. Ševčenka 11, Prešov 40
Poľská zahraničná politika a Podkarpatská Rus v rokoch 1933 – 1939

MATEMATIKA

- RNDr. Jana Hnatová, PhD., Ing. Drahoslav Knapík
Metodicko-pedagogické centrum, T. Ševčenka 11, Prešov 47
Školská matematika a významní matematici II.

benefity pre svoju školu (informoval o nárokoch na ich pestovanie, možnostiach ich využitia, zároveň prezentoval pozitívny a preventívny vplyv používania liečivých rastlín a korenín pre zdravie človeka).

V popoludňajších hodinách prebiehalo vyhodnotenie súťaže. Traja najúspešnejší žiaci boli odmenení vecnými cenami. Ostatní žiaci sa stali úspešnými riešiteľmi Botanikiády.

Po skončení súťaže bol vytvorený priestor na exkurziu v skleníkoch a exteriéri botanickej záhrady. Žiaci si upevňovali a preverovali svoje vedomosti z biológie.

Prínosom tohto projektu je aj ústretovosť botanickej záhrady v tom, že žiakom zúčastnených škôl zabezpečí 50% zľavu na vstupnom do konca kalendárneho roka a účastníkom súťaže v plnej výške uhradí cestovné náklady.

Ďalšie informácie o Botanikiáde nájdete na stránke:

<https://www.upjs.sk/pracoviska/botanicka-zahrada/pre-skoly/botanikiada-2016/>

BIOLOGIA

SAME WORLD – VZDELÁVACÍ PROJEKT PRE PEDAGÓGOV A ICH ŽIAKOV

Mgr. Eva Sládková

Anotácia: Predložený príspevok prezentuje medzinárodný vzdelávací projekt s názvom S. A. M. E. WORLD, ktorý zastrešuje Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj. Projekt sa zameriava na možnosti edukácie v oblasti environmentálnej, príp. globálnej výchovy a vzdelávania v prepojení na utečeneckú krízu.

Kľúčové slová: S. A. M. E. WORLD, Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj, environmentálna výchova a vzdelávanie, environmentálna spravodlivosť, environmentálna migrácia

Európa sa už niekoľko rokov borí s utečeneckou krízou. Politici tému zneužívajú a prezentujú skreslené informácie. So zámerom poukázať na prepojenie environmentálnych problémov s utečeneckou krízou a upozorniť na všeobecne absentujúce poznatky týkajúce sa danej problematiky, prezentuje Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj vzdelávací projekt S.A.M.E. WORLD - SUSTAINABILITY. AWARENESS. MOBILIZATION. ENVIRONMENT in the Global Education. Na jeho realizácii spolupracuje s trinástimi organizáciami z desiatich rôznych európskych krajín a s ďalšími krajinami mimo Európy.

Kritické myslenie

Zámerom projektu je motivovať žiakov, študentov a učiteľov ku kritickému mysleniu pro-

stredníctvom zážitkových aktivít, ktoré majú vytvoriť priestor na zamyslenie sa nad tým, ako k zmene klímy a iným katastrofám prispievajú svojim denným spotrebiteľským chovaním. Zatiaľ čo ľudia na jednej strane zeme dobre práve teraz využívajú všetky výhody rozvoja: energiu, čistú vodu, vysoké životné a konzumné štandardy, na druhej strane za to celé komunity platia obrovskú cenu. Krajiny bohatého globálneho Severu často zneužívajú životné prostredie, čo má ďalekosiahle dopady na ľudí žijúcich na „chudobnom Juhu“. Zmene predchádza informovanosť a vzdelávanie.

Vzdelávacie aktivity

Cieľom projektu S.A.M.E. WORLD je edukovať učiteľov, študentov, žiakov, odbornú aj laickú verejnosť, keďže zmena klímy, environmentálna spravodlivosť či práva migrantov a utečencov, sú vzájomne prepojené a týkajú sa nás všetkých. Ak aj sú prezentované izolovane, je potrebné poukázať na prepojenia medzi nimi.

Prvé uskutočnené aktivity sa stretli s pozitívnym ohlasom zo strany učiteľov aj ich žiakov. V spolupráci s Ekocentrom Sosna zorganizovalo Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj workshopy na štyroch školách – dvoch základných školách - v Košiciach a v Družstevnej pri Hornáde a na gymnáziu a strednej priemyselnej škole v Košiciach. Workshopy boli realizované so zámerom, aby sa žiaci kriticky zamysleli nad príčinami vzniku klimatických zmien, pričom si všímali nie len lokálne dopady vlastného správania na životné prostredie, ale aj tie globálne. Žiaci sa zúčastnili workshopov, ktoré boli rozdelené do viacerých častí. Pracovali napr. s dvomi rôznymi fotografiami Patagónie, jednou z roku 1924 a druhou, farebnou, z roku 2004, na ktorých bolo zreteľne vidno ústup ľadovcov. Žiaci najskôr popísali rozdiely na oboch fotografiách, a potom uvažovali o dôvodoch prečo a ako tieto rozdiely vznikli. Následne diskutovali o téme a napokon navrhovali riešenia. Na záver žiaci vyrobili plagáty pre informačnú kampaň o klimatických zmenách.

EDU-kit

Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj sa snaží čo najviac uľahčiť pedagógom prístup k informáciám o danej problematike. Všetko potrebné o metodike súvisiacej s globálnym vzdelávaním je pripravené dokonca aj online v podobe vzdelávacej sady SAME WORLD, kde sú texty a návrhy na školské aktivity, ktoré umožňujú zrozumiteľne a zaujímavo hovoriť so žiakmi o témach ako environmentálna spravodlivosť, zmena klímy či environmentálna migrácia. K všetkým týmto pomôckam je možné dostať sa bezplatne po zaregistrovaní sa. Všetky informácie o EDU-kite sú na webe Slovenského centra pre komunikáciu a rozvoj: <http://www.sccd-sk.org/sk/same-world/news/edu-kit-pre-pedagogov>.

Do konca decembra 2017, kedy bude projekt S.A.M.E. WORLD ukončený, budú prezentované ďalšie aktivity – ďalšie workshopy, školenie pre učiteľov, online hra na hrdinov, či online „Pozorovateľňa environmentálnej nespravodlivosti“ a napokon aj „Európska súťaž o najlepšie príklady environmentálneho vzdelávania“.

V prípade záujmu o bližšie informácie je možné obrátiť sa aj na manažérku projektu – pani Mgr. Kláru Tóthovú.